

Grund til, at Ingen har foreslået derpaa for det Første, fordi man vil se, at uovervindelige Vanskeligheder ere forbundne dermed, og for det Andet, fordi man vil se, at det ikke er dette, Folket vil. Der kan være visse Kredse, som have udtalt sig stærkt derfor og raabt høit nok, men det er ikke det danske Folks Mening. I denne Henseende tror jeg, at man med høit Grad af Sikkerhed kan sige, at det danske Folk ikke nu staar paa det Punkt, at det vil gaa ind paa de endnu uoverskuelige Forandringer, som vilde følge af en saadan total Oplosning af Forholdet mellem Kirke og Stat. Men der er en anden Retning, som ogsaa er bleven omtalt, som kan siges nærmere at vedrøre mig, og om hvilken jeg derfor skal yttre mig, det er den, at man mente, at det Slags Love skulde Rigsdagen ikke beffæstige sig med, at man med andre Ord siger: Det er ikke en Forandring af Grundloven, vi ønske, men vi ønske netop, at man vil gennemføre den Grundlovsbestemmelse, at Kirkens Forsatning skal ordnes ved Lov. Det er et gammelt Spørgsmaal, som ofte er kommet frem hos os, og min Stilling dertil vil vistnok være fuldkommen klar gennem lang Tid og ogsaa fra den Tid, da jeg tidligere har haft den Ære at være Kirkeminister. Ganske vist er der den Bestemmelse i Grundloven, at Kirkens Forsatning skal ordnes ved Lov, og jeg føjer til, at der ingen Tvivl er om, at man mente en virkelig Forsatning for Folkekirken. Meningen var ikke den, at enhver Bestemmelse, som vedrørte kirkelige Forhold, skulde træffes ved Lov og ikke ad administrativt Veie; denne Mening var efter min Overbevisning ikke tilstede, da Grundloven blev givet, men en anden Sag var naturligvis, at man ikke kunde gjøre Regning paa, at en saadan gennemført Forsatningslov for Kirken lettelig vilde kunne komme frem. Dette havde man ogsaa den bestemteste Overbevisning om den Dag, da Forfættelsen blev givet. Nu har det jo vist sig, og det gennem forskjellige Forsøg, at denne Vanskelighed har været i ganske overordentlig

Grad stor. Paa den anden Side har det vist sig, at der i forskjellige Retninger har været en Trang til enkelte forandrede Bestemmelser, som vedrørte det kirkelige, men tillige den borgerlige Side af Sagen, og der var altsaa Spørgsmaal om, hvorvidt man skulde lade dette ligge aldeles urørt hen, indtil en Forsatning mulig gang i Tiden kunde bringes tilveie. Det er dette, jeg har anset for at være urigtigt, og i denne Henseende er baade dette Thing og det andet Thing fulgt med. Men jeg har paa den anden Side stadig fastholdt, at, naar Rigsdagen skulde beffæstige sig med og forhandle slige Sager, saa var det fuldkommen overensstemmende med Tanken og Anden i Grundloven og med Sagens egen Natur, at der maatte foreslignes en Drøffelse af Sagen, som kunde siges dog nærmere at være af kirkelig Natur, at man maatte ønske slige Sager ogsaa behandlede i en Forsamling, som var sammensat efter andre Grundsaetninger og Bestemmelser end selve Rigsdagen. Dette blev fastholdt tidligere, og det er ogsaa fastholdt nu. Det er derfor, at jeg for mit Vedkommende ogsaa var ivrig for at bringe det til, at den sidste Kirkekommission blev nedsat, og det er derfor ogsaa nu, trods de forskjellige Ytringer, der ere komne frem, min Overbevisning, at det har været et overordentlig stort Skridt fremad, der er blevet gjort derved, at disse Spørgsmaal bleve forhandlede i Kirkekommissionen. Efterat dette er sket, har jeg for mit Vedkommende ikke kunnet have mindste Betænkelse ved at frembringe Forslag, som der have fundet deres Drøffelse. I hvilken Orden disse Forslag skulde bringes frem, var naturligvis et andet Spørgsmaal. Der gives i Forhandlingerne i Kirkekommissionen en Række af Forslag, indkomne ad privat Veie, som erkendes for at være rent indre kirkelige Spørgsmaal, og med Hensyn til disse har jeg ikke Skygge af Tvivl om, at de under ingen Betingelser kunne bringes ind for denne Forsamling. Skal en Forhandling om disse finde Sted, skal den slet ikke berøres af